B. N. C.
FIRENZE
1046
23

Digitized by Google

1046 . 23

Digitized by Google

AI

DE PHŒNICE;

In Numiſmate Imp. Antonini Caracallæ expreſsa.

EPISTOLA

GABRIELIDIS CAROLÆ PATINÆ,
Pariſinæ, Academicæ.

BIBLIOTECA NAZIONALE
1872

VENETIIS, MDCLXXXIII.

Apud Io: Franciſcum Valuaſenſem.

Superiorum Permiſsu.

Digitized by Google

Profana illis omnia, quæ apud nos Sacra.

Tacit. hiſtor. l. 5. c. 4.

Digitized by Google

Illuſtriſsimo & Excellentiſsimo D.

D. HIERONYMO CORRARIO,

VERONÆ PRÆFECTO.

MEridianum ſomnum ab Italis ferè omnibus, efflagitante tempeſtatis æſtu, quo iucunda intermiſſione vires animi corporiſque refocillare conſueuerunt, mihi Pariſinæ vtilem quoque futurum ſuaſerunt qui eo more vtuntur: At cùm obſeruaſſem capitis præcipuè grauitate, totiuſque corporis ἀτονίᾳ valetudinem infici, in poſterum a diurno ſomno abſtinere decreui. Ne tamen labores adaugere viderer, quorum exigua moles innatam imbecillitatem obrueret, illud temporis, nugis quidem, at illis vtilibus & eruditis concedere, in animum induxi (id potiſſimum ſuadente Patre meo chariſſimo, eodemque præceptore benigniſſimo) & ſuauiſſimis hiſtoriæ antiquæ monumentis ampliſſimam operam collocare. Votis vtcunque reſpondit euentus, alacrior quippe animus vegetumque corpus ita ſucceſſit, vt me nequaquam ſuſcepti conſilij pœniteret. Progredienti mihi & patri meo pro viribus opem ferenti, ab eodem ſuaſum eſt, vt quod meditabatur opuſculum, ipſa abſoluendum ſuſciperem, Nummi ſcilicet antiqui explicationem inſigni typo conſpicui. Terruit me primùm hæc propoſitio, tenuis ingenij conſciam: Verùm cùm audirem ſtudiorum meorum gratia hoc ſuſceptum eſſe conſilium, & ad eorum, quæ diſcere mihi animus erat, meliorem intelligentiam non parum momenti allaturum, abiecto quo deterrebar metu, non vlla gloriæ cupiditate ducta, quod ſanctè affirmare poſſum, ne laureolam in muſtaceo, vt dicitur, quærere videar, quæ iuſſa eram verecundè ſcribere conſtituj, tuoque nomine decorare, Vir Illuſtriſſime & Excellentiſſime, ne in ipſo limine a Parentis mej genio declinarem. Æquum eſt deinde quod tuum eſt tibi rependere, nec minùs honeſtum tui in nos affectus perpetuitatem pro viribus prouocare.

Nummulus ille tuus æneus eſt, ſecundæ vt vocant magnitudinis,

raritate quàm integritate pretioſior. Caracalla vultum exhibet, cum hac inſcriptione Α'υτοκράτωρ Καισὰρ Α'ΝΤΩΝΕΙΝΟΣ : IMPERATOR CÆSAR ANTONINVS. De quo, quòd vel omnia ex antiquis ſcriptoribus pateant, vel a Parente meo in explicatione nummi NATALITIA IOVIS repræſentantis, dicta ſint, nihil a me ſcribendum puto. Auerſa facies me mirum in modum delectat & in admirationem rapit, adeo inſolitus eſt typus & magni cujuſdã, quantum ego opinione auguror, præclarique facinoris aut virtutis index. In excelſo montis apice, ſurculos video in calathi formam mire diſpoſitos, ſupra quos tanquam in nido, expanſis tamen alis, ampliſſima volucris quippiam moliri videtur; Illam circundantibus his characteribus ΚΛΕΤ... Primo quidem aſpectu aquilam eſſe mihi perſuadebam qualis in montium cacuminibus exhibetur, vt in Auguſto inter *Num. Imp. Rom. Patini* cum ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ inſcriptione *pag.* 50. Attentius porrò conſideranti mihi non obſcurè ſed manifeſtè omninò apparuerunt ſurculi mirè cum feſtucis ſtipuliſque intertexti, quibus funebrem Phœnicis thalamum ſeu rogum ſibi parantis ſubolfeci: Cujus quidem conjecturæ fundamenta ab antiquis autoribus ampliſſima tradita ſunt.

Hæc ſunt Herodoti verba, in Euterpe l. 2. *Eſt & alia volucris ſacra, nomine PHOENIX, quam equidem nunquam vidi niſi in picturas etenim perrara ad nos commeat, quingenteſimo quoque (vt aiunt Heliopolitani) anno, & tunc demum, & cùm pater eius deceſſit. Is ſi picturæ aſſimilis eſt, talis tantuſque eſt: pennæ coloris partim rubidi, maxima ex parte cùm habitu tum magnitudine ſimillimus aquilæ. Eum aiunt (quod mihi non fit veriſimile hoc excogitare) ex Arabia proficiſcentem in templum Solis geſtare patrem myrrha obuolutum, & in eo templo humare. Sic autem geſtare: primùm ex myrrha ouum componere, quantum ipſe ferre poſſit, deinde ferendo illud experiri, hoc expertum ita demum ouum exenterare, atque in illud parentem inferre: & qua parte ouum exinaniuit patremque intulit, eam partem alia myrrha inducere, & cùm tantumdem ponderis impoſito parente effectum ſit, obſtructo rurſus foramine baiulare illud in templum Solis; hæc facere hanc auem commemorant.*

Paulo aliter rem narrat Pomponius Mela, l. 3. c. 9. *De volucribus præcipuè referenda PHOENIX ſemper vnica, non enim concipitur, partuve generatur: Sed vbi quingentorum annorum æuo perpetua durauit, ſuper exaggeratam varijs odoribus ſtruem ſibi ipſa incubat, ſoluiturque: deinde putreſcentium membrorum tabe concreſcens ipſa ſe concipit, atque ex ſe rurſus renaſcitur. Cùm adoleuit, oſſa priſtini corporis incluſa myrrha AEgiptum exportat, atque in vrbem, quam Solis appellant, fragrantibus nardo buſtis inferens, memorando funere con-*

Digitized by Google

conſecrat. Grauiſſimus ſcriptor Tacitus hoc minutatim perpendere non eſt dedignatus, Annal. l. 6. *Paulo Fabio, Lucio Vitellio Coſſ. poſt longum ſaculorum ambitum, auis PHOENIX in AEgyptum venit, præbuitque materiam doctiſſimis indigenarum & Græcorum, multa ſuper eo miraculo diſſerendi, de quibus congruunt, & plura ambigua, ſed cognitu non abſurda promere libet. Sacrum Soli id animal, & ore ac diſtinctu pennarum à cæteris auibus diuerſum conſentiunt, qui formam eius definiere; de numero annorum varia traduntur; maximè vulgatum, quingentorum ſpatium. Sunt qui aſſeuerent, mille quadringentos ſexaginta vnum interjici, prioreſque alites Seſoſtride primùm, poſt Amaſide dominantibus, deinde Ptolemæo, qui ex Macedonibus tertius regnauit in ciuitatem, cui Heliopolis nomen aduolauiſſe, multo cæterarum volucrum comitatu, nouam faciem mirantium. Sed antiquitas quidem obſcura; inter Ptolemæum, (Euergetem) ac Tiberium minùs ducenti quinquaginta anni fuerunt; vnde nonnulli falſum hunc PHOENICEM, neque Arabum è terris credidere, nihilque vſurpauiſſe ex his, quæ vetus memoria firmauit. Confecto quippe annorum numero, vbi mors propinquet, ſuis in terris ſtruere nidum, eique vim genitalem adfundere, ex qua fœtum oriri, & primam adulto curam ſepeliendi patris, neque id temere, ſed ſublato myrrhæ pondere, tentatoque per longum iter, vbi par oneri, par meatui ſit, ſubire patrium corpus, inque Solis aram perferre, atque adolere; hæc incerta, & fabuloſis aucta. Cæterùm aſpici aliquando in AEgypto eam volucrem, non ambigitur*. Poſt tam accuratam deſcriptionem minùs miror diligentiſſimum naturæ Interpretem illius etiam mentionem feciſſe, hiſt.nat.l.10.c.2. *AEthiopes atque Indi diſcolores maximè & inenarrabiles ferunt aues, & ante omnes nobilem Arabia PHOENICEM; Haud ſcio an fabuloſè, vnum in toto orbe, nec viſum magnopere. Aquilæ narratur magnitudine, auri fulgore circa colla, cætera purpureus, cæruleam roſeis caudam pennis, diſtinguentibus criſtis faciem, caputque plumeo apice cohoneſtante. Primus atque diligentiſſimus togatorum de eo prodidit Manilius Senator ille, maximis nobilis diſciplinis, doctore nullo, neminem exſtitiſſe, qui viderit veſcentem. Sacrum in Arabia Soli eſſe, viuere annis DCLX. ſeneſcentem, caſia thuriſque ſurculis conſtruere nidum, replere odoribus, & ſuper emori. Ex oſſibus deinde è medullis eius naſci primò ceu vermiculum, inde fieri pullum; Principioque iuſta funeri priori reddere, & totum deferre nidum prope Panchaiam in Solis vrbem, & in ara ibi deponere. Cum huius alitis vita magni conuerſionem anni fieri prodit idem Manilius, iterumque ſignificationes tempeſtatum & ſiderum eaſdem reuerti. Hoc autem circa meridiem incipere, quo die ſignum Arietis Sol intrauerit. Et fuiſſe eius conuerſionis annum prodente ſe P. Licinio, M.*

Digitized by Google

Cornelio Coſſ. CCXV. *Cornelius Valerianus* PHOENICEM *deuolauiſſe in AEgyptum tradit, Q. Plautio, Sex Papinio, Coſſ. Allatus eſt & in vrbem, Claudij principis cenſura, anno vrbis* DCCC. *& in comitio propoſitus, quod actis teſtatum eſt, ſed quem falſum eſt nemo dubitaret.* Obſeruat Dio l.58. *biennio ſeriùs, Sex Papinio & Q. Plautio Coſſ. apparuiſſe Phœnicem*: Tacitum in re fabuloſa non ita curioſum fuiſſe arbitratur Muretus. Prætermittendus non eſt eiuſdem Plinij locus, l.29.c.1. *Quippe inter prima proditis etiam ex cinere* PHOENICIS *nidoque medicinis, ſeu verò id certum eſſet atque non fabuloſum. Irridere eſt, vitæ remedia poſt milleſimum annum reditura monſtrare.* Id ſuo modo ita deſcribit huius aſſecla polyhiſtor Solinus, c. 36. de Arabibus, ſic agens. *Apud eoſdem naſcitur auis* PHOENIX, *aquilæ magnitudine, capite honorato, in conum plumis exſtantibus, criſtatis faucibus, circa colla fulgore aureo, poſtera parte purpureus abſque cauda, in qua roſeis pennis cœruleus interſcribitur nitor. Probatum eſt quadraginta & quingentis eum durare annis: rogos ſuos ſtruit cinnamis, quos prope Panchaiam concinnat; in Solis vrbem ſtrue altaribus ſuperpoſita. Cùm huius vita magni anni fieri conuerſionem, rara fides eſt inter auctores, quamuis plurimi eorum magnum annum non quingentis & quadraginta, ſed duodecim millibus nongentis quinquaginta quatuor annis conſtare dicant. Q. itaque Plautio, & Sex. Papinio Coſſ. AEgiptum* PHOENIX *inuolauit: captuſque anno octogeneſimo vrbis conditæ iuſſu Claudij Principis in comitio publicatus eſt, quod geſtum præter cenſuram, quæ manet, actis etiam vrbis continetur.* Notatu digna ſunt quæ de PHOENICE ſcribit Ælianus, de hiſt. animal. l.5.c.57. *Sine ratiocinatione* PHOENICES *aues numerum quingentorum annorum computare ſciunt, edoctæ a natura ſapientiſſima, propterea non indigent neque digitis, neque arithmetica ſcientia. Horum quingentorum annorum tempus impletum ſciunt AEgiptiorum valde pauci, & hi Sacerdotes, & quidem inter ſe conuenire nõ poſſunt de his, & contendunt, vel quod nunc, ſed in poſterum hæc diuina auis veniet, vel quòd iam oportebat eam veniſſe. At hac illis aliter contendentibus adnotat tempus, & adeſt, & cogit illos ſacrificia facere, & fateri ſe neſcire quæ ſciunt aues: nonne ſapientia eſt,* PHOENICEM *auem ſcire vbi AEgyptus eſt? vbi Heliopolis? quò ipſi definitum eſt venire? & vbi aliquando pater conditus ſit, & in quibus locatus.* Ab illis tranſcripſiſſe videtur Philoſtratus in vita Apollonij, l. 3. *Auem quoque* PHOENICEM *eſſe percredimus: quæ quingenteſimo quoque anno in AEgyptum veniens hanc ipſam Indiam ſuperuolat: aiunt autem vnicam tantùm hanc auem eſſe, & ex ſe radios emittere, atque auri colore fulgere: magnitudine verò, formaque aquilæ in nido conſidere, quem prope Nili fontes ex aromatibus ipſamet*

ſibi

Digitized by Google

ſibi conſtruxit. Hæc verò quæ de ipſa decantant AEgyptij, quo pacto in AEgyptum deferatur, ipſi etiam Indi teſtificantur ſermoni conſentientes, quo dicunt, PHOENICI in nido liqueſcenti lugubres hymnos decantari. Miranda profectò eſt Imp. Heliogabali veſania, qui teſte Lampridio, *Fertur & promiſiſse PHOENICEM in conuiuijs, vel pro ea libras auri mille, vt in prætorio eas dimitteret.* Dionis Caſſij verba ſunt hæc. *Sext. Papinio, Q. Plautio Coſſ. Tyberis multas vrbis partes aqua repleuit, ita vt nauibus peruia eſſent: incendio longè plurima propter Circum, & Auentinum perierunt,* &c. *Quòd ſi AEgyptiæ etiam res ad Romanos attinent, eo anno ibi PHOENIX apparuit.* Idem confirmat Sext. Aurel. victor. *Huius temporibus viſus eſt apud AEgyptum PHOENIX, quam ferunt volucrem anno D. ex Arabia memoratos locos aduolare.* Inter animalia inſolito modo genita, commemorat Laertius in vita Pyrrhonis *ea quæ in igne viuunt* πυρίβια *dicta, & PHOENICEM Arabicum.* Somniatum interpes Artemidorus, l.4. c.49. celebrem huius volucris mentionem facit his verbis. *Etenim PHOENIX auis patrem ſuum ſepelit, & obiectum eſſe non ſinit.* Et mox. *Verum dicunt aliqui, quòd PHOENIX non ſepelit Patrem, neque omnino illi ſuperſtes eſt pater, neque alius quiſpiam progenitorum; Sed cùm ipſum fatum ducit, proficiſcitur in AEgyptum, vnde, non ſanè eſt hominibus notum, & ipſe ſibi ipſi ex caſia & myrrha conſtruens rogum, vita decedit. At verò vbi exuſta eſt pyra, poſt tempus ex cinere vermiculum generari aiunt, qui incrementum adeptus, tranſmutatur, & rurſus PHOENIX euadit, & auolat ab AEgypto eò, vnde prior PHOENIX venerat.* Sed & PHOENICEM viſam fuiſſe, mortemque Tiberio denuntiaſſe putabatur, vt olim ex Xiphilino collexit Dionis epitomator. Conſulatur Suidas in verbo ΦΟΙΝΙΞ: *PHOENIX, palma arbor, & auis. Sub Claudio Imperatore hanc ad AEgyptios veniſſe dicunt (Plinius libro 10. cap. 2. viuere annis 660. poſt annos 654. De hac aue memoratur, cùm fatum ei inſtet, venire in AEgyptum: vnde verò, ignorari, & cùm ipſa ſibi ex caſia & myrrha rogum confecerit, mori: quo cremato aliquanto poſt e cinere vermem dicunt fieri, qui mutetur, & rurſus fiat PHOENIX: & eò auolet, vnde prior PHOENIX in AEgyptum venerit.* Quibus certè ſexcentos alios eoſq; magni nominis Autores ſuperadderē, niſi ab his vt celebrioribus rē plane mutuaſſe poſteriores cenſerem. Poetas porrò non intermittam illius volucris mentionem facientes,

In Heliopoli procreare aiunt
PHOENICES, Athenis noctuas &c.

inquit Antiphanes apud Athenæum, l. XIV. c. XXV. Quàm eleganter eiuſdem ortum & interitum cecinit Ouidius, metam. l. XV.

Vna eſt, quæ reparet, ſeque ipſa reſeminet ales

Aſſyrij

Digitized by Google

Aſſyrij Phenica, vocant, nec fruge, nec herbis,
Sed thuris lacrymis, & ſucco viuit amomi.
Hæc vbi quinque ſuæ compleuit ſæcula vitæ,
Ilicis in ramis, tremulæque cacumine palmæ,
Vnguibus & duro nidum ſibi conſtruit ore.
Quo ſimul ac caſias & nardi lenis ariſtas,
Quaſſaque cum fulua ſubſtrauit cinnama myrrha,
Se ſuperimponit, finitque in odoribus æuum.
Inde ferunt totidem qui viuere debeat annos,
Corpore de patrio memorant PHOENICA renaſci,
Cùm dedit huic ætas vires, oneriſque ferendo eſt,
Ponderibus nici ramos leuat arboris altæ,
Fertque pius cunaſque ſuas, patriumque ſepulchrum;
Perque leues auras Hyperionis vrbe potitus,
Ante fores ſacras Hyperionis æde reponit.

Et lib. 2. Eleg. 6.

Et viuax PHOENIX vnica ſemper auis.

Eiuſdem meminit Statius Papinius, Siluar. l. 1.

——— ——— ——— ——— *Senio nec feſſus inerti*
Scandet odoratos PHOENIX feliciter ignes.

Præter integrum opuſculum de PHOENICE, in Eidyll. hæc refert Claudianus, in laud. Stiliconis.

Sic vbi fœcunda reparauit morte iuuentam,
Et patrios idem cineres, collectaque portat
Vnguibus oſſa pijs, Niliqué ad littora tandem
Vnicus extremo PHOENIX procedit ab Euro.
Conueniunt aquilæ, cunctæque ex orbe volucres,
Vt Solis mirentur auem; procul ignea lucet
Ales, odorati redolent cui cinnama buſti.

Aliud etiam compoſuit Lactant. Firmianus, non inconcinnum per Muſas, neque faſtidiendum, e quibus hæc carmina ſelegimus.

Paret & obſequitur Phœbo memoranda ſatelles,
Expectat radios & iubar exoriens;
Illa ter alarum repetito verbere plaudit,
Igniferumque caput ter venerata ſilet.
Tum legit aerio ſublimen vertice palmam
Vitalique toro membra quieta locat.
Conſtruit illa ſibi ſeu nidum ſiue ſepulchrum,
Depoſiti tanti ne timet illa fidem.

Et alibi.

Hoc nemus, hos lucos, auis incolit vnica PHOENIX,
Vnica ſic viuit morte refecta ſua.

Ex

Ex recentioribus hanc Phœnicis diſceptationem illuſtrantibus, tres mihi videntur elegantiſſimè ſcripſiſſe; Primus eſt Sannazarius, de partu Virgin. l. 2.

—— Qualis noſtrum cùm tendit in orbem
Purpureis rutilat pennis nitidiſſima PHOENIX,
Quàm variæ circùm volucres comitantur euntem.
Illa volans Solem natiuo prouocat auro.
Fulua caput, caudam & roſeis interlita punctis.
Cæruleam.

Alter eſt Hieron. Vida, Chriſtiad. l. VI.

Talis, vbi turpe irrepſit ſenium, vnicus ales
Congeſſitque ſibi ramis felicibus altum
Summo in colle rogum, poſuitque in morte ſenectam,
Continuo nouus exoritur, nitiduſque iuuenta,
Effulget criſtis, & verſicoloribus alis.
Innumeræ circum volucres mirantur euntem,
Ille ſuos adit AEthiopas, Indoſque reuiſit.

Tertius denique, Poetarum Etruſcorum princeps, *nella Ieroſolima liberata, Canto* 17. *ſtanz.* 20.

Diritro ad eſſi apparuero i cultori
Del Arabia Petrea, de la Felice:
Che'l ſouerchio del gelo, e de gli ardori
Non ſente mai, ſe'l ver la fama dice:
Oue naſcon gl'incenſi, e gli altri odori,
Oue rinaſce l'immortal FENICE,
Che trà i fiori odoriferi, ch'aduna
A l'eſſequie, à i natali hà tomba, e cuna.

Hæc omnia ampliſsimam occaſionem dedere hieroglyphicis, comparationibus, commentarijs, ſanctis profaniſq; interpretationibus: ſic Horus Apollo Niliacus hierogl. 32. *Animam quæ in hac vita diutiſſimè moram traxerit, aut etiam inundationem commonſtrare volentes, PHOENICEM auem pingunt: Animam quidem quòd omnium, quæ in toto orbe ſunt animantium hoc maximè diuturna vitæ eſt &c.* Idemque hierogl. 33. *Quin & cùm innuentes, qui longo tempore peregrinatus tandem in ſolum natale remeet, rurſum PHOENICEM auem pingunt: hæc enim in AEgyptum, cùm tempus mortis inſtat, quingenteſimo demum anno regreditur: vbi, ſi debitum naturæ perſoluerit, magno ritu ac ſolemnitate funeratur.* Seneca l. 5. epiſt. 42. ad Lucilium. *Nam ille alter fortaſſe tanquam PHOENIX ſemel anno quingenteſimo naſcitur nec eſt mirum ex interuallo magna generari.* Et Ariſtides Adrianenſis de Smyrna M. Aurelij beneficio dereædificata; *Repullulat ciuitas depoſito ſenio vetus eadem & noua:*

quemadmodum dicunt PHOENICEM ex ſe ipſa reuiuiſcere. Hæc ſunt Clementis Romani verba, apoſtolica conſtitut. l. 5. c. 6. *Aiunt Græci auem quandam eſſe ſoligenam, vberem præbentem reſurrectionis demonſtrationem, quam dicunt comparem non habere, ſolamque in mundo reperiri, PHOENICEM appellant, narrantque eam poſt quingenteſimum annum in AEgyptum aduolantem, ſecumque copiam cinnamomi, caſiæ, xilobalſami adducentem, in loco qui dicitur Solis ara, conſiſtere, ibique conuerſam ad aſpectum Solis, ei, vt aiunt, ſupplicem ſponte conflagrare, redigique in puluerem: ex cineribus autem vermem exiſtere, eumque concalefactum in nouam PHOENICEM formari, alitemque factum, in Arabiam, quæ eſt vltra AEgyptiacum ſaltum, aduolare*. Tertullianus, l. de Reſurrect. eò mire traducit PHOENICIS hiſtoriam: *Siquidem animalis eſt res vitæ obnoxia, & morti, illum dico alitem orientis peculiarem de ſingularitate famoſum, de poſteritate monſtroſum, qui ſemet ipſum libenter funerans, renouat, natali fine decedens, atque ſuccedens iterum PHOENIX: vbi iam nemo, iterum ipſe, qui non iam alius idem. Quid expreſſius in hanc ſcilicet reſurrectionis cauſam? aut cui alij rei tale documentum?* Idem inferiùs. *Deus etiam ſcripturis ſuis; & florebis enim (inquit) velut PHOENIX, id eſt de morte, de funere vti credas de ignibus quoque ſubſtantiam corporis exigi poſſe*. Et mox. *Multis paſſeribus anteſtare nos Dominus pronuntiauit, ſi non & PHOENICIBVS, nihil magnum. Sed homines ſemel interibunt, auibus Arabiæ de reſurrectione ſecuris*. Sanctus Cyprianus, ſeu Ruffinus in expoſitione Symboli, Deiparæ Virginis conceptionem ex PHOENICIS natalitijs comprobare non dubitauit his verbis: *Et tamen quid mirum, videtur, ſi virgo conceperit, cùm Orientis auem, quam PHOENICEM vocant, in tantum ſine coniuge naſci; vel renaſci conſtet, vt ſemper & vna ſit, & ſemper ſibi ipſa naſcendo, vel renaſcendo ſuccedat?* Euſebius Cæſarienſis Epiſcopus de vita Conſtantini l. 4. c. 72. à Card. Baronio an. CCCXXXVII. relatus, eundem Phœnicem reſurrectionis typum eſſe vult. *Neque tamen ita vt AEgyptia illa auis, quam aiunt, cùm naturæ prouidentia vnica ſit ſibi ipſi mortem conſciſcentem, in aromatum aceruo emori, ex cineribus verò reuiuiſcere, & excitari aliam eiuſmodi, qualis ipſa fuit*. At multo magis Beatus Cyrillus Archi-ep. Hieroſolymitanus in catecheſi 18. de Reſurr. his verbis. *Vidit Deus hanc hominum incredulitatem, & auem quandam in hoc fabricatus eſt, quæ PHOENIX appellatur. Hæc (vt ſcribit Clemens, & alij complures referunt) cùm ſit vna tantùm auis & ſola, in terram AEgypti in ſpatio quingentorum annorum venire ſolet, atque demonſtrare reſurrectionem: non in locis deſertis, ne myſterium id ignoretur; ſed in aperta ciuitate conſiſtit, vt contrectetur*, quod

quod non creditur. Septum enim ſibi facit è thure, & myrrha, cæteriſque aromatibus, & completis annis eò venit: moritur apertè, & putreſcit, deinde ex putrefacta carne mortua, vermis quidam generatur, & hic deinceps in auem efformatur. Et paulo inferiùs: *PHOENIX ſanè præfatus excreſcens in auem, talis euolat in aerem, qualis & mortuus erat, & apertiſſimè mortuorum reſurrectionē nominibus demonſtrat.* Et mox, *Sed quoniam longè petitum, & rarum eſt PHOENICIS exemplum, &c.* Et Sanctus Epiphanius in Ancorato. *Cæterum de PHOENICE Arabica auicula dicere ſuperfluum eſt; iam enim ad aures multorum peruenit credentium, & non credentium: hiſtoria autem de ipſo talis apparet. Quingenteſimum annum agens, vbi cognouerit tempus mortis ſuæ inſtare, rogum ex aromatibus ſibi conſtruit, eaque in vrbem Ægyptiorum, Helıopolim appellatam, defert, & proprijs pedibus, ac alis pectora ſua valdè pulſans, ignemque e corpore ſuo proferens, ſubiectam materiam in loco incendit, atque ſic ſeipſum exurit, & omnes carnes ſuas vnà cum oſſibus. Verùm ex Dei diſpoſitione nebula demittitur, quæ pluuiam effundit, & flamam corpus alitis conſumentem extinguit. cùm mortuus iam ſit PHOENIX & extremè toſtus. Extincta autem flamma reliquiæ carnis ipſius adhuc crudæ reſtant, quæ ad vnum diem diſſipatæ vermem gignunt; vermis autem pennas producit, pullus euadens. Tertia verò die creſcit, & accepto incremento, his qui in eo loco verſantur, ſeipſum oſtendit, & rurſus ad propriam patriam recurrit, ac quieſcit.* Atque etiam idem ad Phyſiologum c. 11. *PHOENIX auis pauone pulchrior eſt. Pauo enim aureas, argenteaſque habet alas: PHOENIX verò hyacentinas & ſmaragdinas, pretioſorumque lapidum coloribus diſtinctas; coronam autem habet in capite, & in pedibus malleolos; prope Indiam degit: viuit autem annos quingentos, & in cedris Libani abſque cibo, & potu, vento paſcitur: At poſt quingentos annos alas aromatibus implet, & cùm Heliopoleos Sacerdos ſacrificia incboat, è proprio egreditur nido, & ad Sacerdotem pergit, vnaque templum ingreditur vſque ad ſacrarium, & in cinerem tota conſumitur. Sequenti autem die alis renatis reperitur. Tertia verò die iam integra, Sacerdotem ſalutat, reſtaurataque iterum ad proprium locum redit.* Hominum reſurrectionem pariter ex PHOENICE probat S. Ambroſius, in Orat. de Fide & Reſſurr. *Auis in regione Arabiæ, cui nomen eſt PHOENIX, rediuiuo ſuæ carnis humore repababilis, cùm mortua fuerit, reuiuiſcit, ſolos non credimus homines reſuſcitari.* Et idem Hexam. l.5.c.23. *PHOENIX quoque auis in locis Arabiæ perhibetur degere, atque ea vſque ad annos quingentos longæua ætate procedere, quæ cum ſine vitæ ſibi adeſſe aduertit, facit ſibi thecam de thure & myrrha, & cæteris odoribus, in quam, impleto vitæ ſuæ tempore,*

intrat & moritur: De cuius humore carnis vermis exurgit, paulatimque adoleſcens, ac proceſſu temporis induit alarum remigia, atque in ſuperioris auis ſpeciem, formamque reparatur. Et in pſalm. 118. ſerm. 19. *PHOENIX generationem corpoream ignorat, libidinis neſcit illecebras, ſed de ſuo ſurgit rogo, ſibi annis ſuperſtes, ipſa & ſuis hæres corporis, & cineris ſuis fœtus.* D. Auguſtinus, de Anima & eius origine ad Vicentium, l. 4. c. 20. t. 7. *Quod enim de PHOENICE loqueris, ad rem, de qua agitur, omnino non pertinet. Reſurrectionem quippe illa ſignificat corporum, non ſexum deſtruit animarum, ſi tamen, vt creditur, de ſua morte renaſcitur.* Quæ eadem ferè S. Zeno ſcripſit, *Serm. de Reſſurr.* Ad idem pertinent Iſiodori verba, in Origin. 12. c. 9. *PHOENIX auis Arabiæ dicta, quòd colorem PHOENICEVM habeat, vel quòd ſit in toto orbe ſingularis, & vnica; nam Arabes ſingularem & vnicam PHOENICEM vocant. Hæc quingentis et vltra annis viuens dũ ſe viderit ſenuiſſe, collectis aromatũ virgultis, rogum ſibi inſtruit, & conuerſa ad radiu Solis alarum plauſu voluntarium ſi incendium nutrit; ſicque iterum de cineribus ſuis reſurgit.*

Hæc ſunt verba Gregorij Nazianzeni, in præceptis ad virgines.

Vt PHOENIX moriens primos reuireſcit ad annos,
In medijs flammis poſt plurima luſtra renaſcens,
Atque nouum veteri ſurgit de corpore corpus:
Haud ſecus egregia redduntur morte perennes,
Dum pia diuinis ardeſcunt pectora flammis.

Ex quibus Pierius Val. PHOENICE ſignificari vult diuturnam abſentiam, atque animi noſtri in hoc corpore peregrinationem. At ſupra omnes faciunt Iob verba c. 29. 18. I*n nidulo meo moriar & ſicut palma multiplicabo dies*: Hebraica voce *Chol* plerique palmam ſignificant; Tertullianus porrò, cum Lxx. interpretibus, de reſurrectione, *c.* 13. vertit PHOENICEM: *ſicut PHOENIX multiplicabo dies*: Atque etiam in pſalmo 19. Iuſtus vt palma florebit, ſcribit ille Iuſtus vt PHOENIX florebit: Φοῖνιξ quippe apud Græcos & palmam & PHOENICEM indigitat, quo ſenſu Ceratum PHOENICINVM, & Palmeum dicitur quod & Διαχυλλάκιτειυς & diaphænicum inter repellentia efficaciſſimum. Imò & Lolium murinum, ſiue hordeum murinum, Gallis *Turaye Sauuage*: de quo Dioſcorides c. 4. c. 39. Hæc apud Plutarchum leguntur lib. de Sanitate tuenda: *Cerebrum PHOENICES dulce admodum eſt ſed dolores capitis inducere fertur*: Quod certè non de auis cerebro, ſed de palmæ medulla intelligendum; vtrumque enim τῦ ἐγκεφάλυ nomine a Galeno & Theophraſto appellari, teſtis idoneus mihi eſt, quem vnicè diligo, parens meus. Poſteriori expoſitioni præter Tertullianum fauent Philippus autor Græcus, in catena quam de Iob ſcripſit, Doctoreſque fere omnes Hebræi

bręi quos Rabbinoſ vocant, atque inter eos Rabbi Salómon, deindo Caietanus atque Tigurini Theologi: Priorem porro innuit textus Græcus ὡς στέλεχος φοίνικος *vt truncus palmæ*, quem fruſtra de PHOENICIS oſsibus tanquam volucris trunco Pineda alijque viri doctiſſimi interpretati ſunt. Cardanus. *l.10. de ſubtil.* refert in India auem nomine Semenda, conquiſitis odoriferis arbuſtis nidum ſeu ſepulchrum ſibi parare PHOENICIS inſtar, in quo radijs Solaribus expoſitus incenſiſque lignis alarum percuſsione comburatur. Ex eius deinde cineribus vermem oriri alterius Semenda originem; Quod ipſum a Iul. Cæſ. Scaligero quamuis Cardani acerrimo contradictore, confirmatur, *Exercit.* 223. Perplacet ingenioſa Hier. Ruſcelli interpretatio, *nelle impreſe pie*, quæ de PHOENICE focum alis excitante traduntur ad ignem celeſtem deducentia, quem ſupplex Eccleſia toties implorat: *Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, &c.*

Fateor me ſumma cum alacritate legentem Illuſtrium aliquot vitas virorũ a Nobiliſs. Brantome gallicè conſcriptas, præclarum quidpiam de PHOENICE obſeruaſſe, Tibi fortaſse gratũ futurũ, Ill. & Exc. Domine Baro de la Garde poſtea *le Capitaine Paulin* vulgò nũcupatus, à Franciſco I. Galliarũ Rege optimo, ad Solimanum Turcarum Imp. legatus miſſus eſt, qui claſſem in Imp. Carolum V. poſtularet. Ea conceſsâ & Præfecto Ænobarbo *Barberouſſe* commiſſa, Legatus in aula Turciæ, *Portam* vocant, remanſit, adeo vt cum Regis ſui iuſſa adimpleret, Solimani gratiam familiaritatemque officijs ſuis aſſequutus ſit. Accidit vt mirandam PHOENICIS pennam ipſi exponeret Imperator, quâ multis redimitâ gemmis ornabatur: Reducem Paulinum irriſerunt aulici Galli talia ventilantem, & pro veris exponentem, nullam eiuſmodi volucrem eſſe aſſerentes, ac ſi foret, captu impoſſibilem, quæ præterea ex notis mytho-hiſtorijs ſeſe combureret. Tum ille: An vobis, inquiebat, ſatis proſpecta ſit Solimani potentia? an venatores eius innumeri ſeu Arabes ſeu Ægyptij ornando ſuo Domino quod rariſsimum eſt non reperierint, aut auem necare nequiuerint? An deſerta ſiluaſque colentes in aliquam volucris pennam incidere non potuerint, rariſsimum ornamentum? Sed de his ſatis.

PHOENICEM viuere annis DC. ſcribit Plinius lib. 7. c. 48. D. Herodotus l. 2. & S. Ambroſius, ex quo Ouidius, xv. metam.

Hæc vbi quinque ſuæ compleuit tempora vitæ.

DL. Solinus, cap. xlvi. Manilius DCLX. MCCCCLX. Tacitus: Nongentos annos Aſonius, ex Heſiodo;

Ter binos deciesque nouem ſuperexit in annos
Iuſta ſeneſcentum quos complet vita virorum.
Hos nouies ſuperat viuendo garrula cornix,
Et quater egreditur cornicis ſæcula ceruus

Ali-

Alipedem ceruum ter vincit coruus: At illum
Multiplicat nouies PHOENIX reparabilis ales;

Mille vero Martialis, niſi poeticè pro nongentis mille vſurpauerit, l. v. c. VII.

Qualiter Aſſyrios reuocant incendia nidos,
Vna decem quoties ſecula vixit auis.

Io: Tzetzes annis ſeptem millibus, quod ex Chæremone Ægyptio ſſ. litterarum ſcriba conſtanter affirmat. Illuſtris poeta Dantis teſtimonium hic reuocabo:

Così per li gran Saui ſi confeſſa
Che la FENICE muore, & poi rinaſce,
Quando al cinquecenteſim' anno appreſſa.

De PHOENICIS alimento non minor eſt opinionum varietas, alijs ſolo rore veſci auem affirmantibus, alijs manna, alijs thure, alijs cinnamomi ſucco, pretioſiſsimis ſcilicet naturæ donis, quo famoſiorem vulgarent;

——— ——— *Nec fruge, nec herbis,*
Sed thuris lacrymis, & ſucco viuit amomi.

inquit Ouidius. Aliter porrò Claudianus in eidil, PHOENIX.

Non epulis ſaturare famem, non fontibus vllis
Aſſuetus prohibere ſitim: ſed purior illum
Solis feruor alit, ventoſaque pabula libat
Thetyos, innocui corpus alimenta vaporis.

Quis enim talia obſeruaſset? Grauiſsimorum virorum autoritate ſtabilitam equidem eſſe PHOENICIS exiſtentiam quodammodo video: At fortioribus adducta rationibus eam planè myſticam atque fabuloſam mihi perſuaſum eſt. Omiſsis in hanc rem quæ de eius longæuitate perhibentur, ac præcipuè anni Solaris aut Lunaris differentia, phyſicisque argumentis, illam ſolis logicis abſurdam eſſe patet. PHOENIX quippe ad infimam aliquam ſpeciem referretur: hæc autem dicitur quæ prædicatur de pluribus differentibus numero, ſiue de pluribus indiuiduis, vt homo de Platone, Socrate, Alcibiade. At plura indiuidua PHOENICIS non ſunt. Præterea ex Geneſeos capite 7. patet volucrium in arcam Noè ingreſſorum bina fuiſſe ſeptena, maſculum & fœminam, quod cum ſolitario PHOENICE non concordat. An de tanta tamque famoſa aue ſiluiſſet Ariſtoteles, in incomparabili ſua animalium hiſtoria, ſi ipſam exiſtere putaſſet, vt Diodorum Siculum, Strabonemque prætercam, Arabiæ, Ægypti, Indiæque ſcriptores diligentiſsimos. Præſtat itaque monſtroſum hoc animal inter fabularum figmenta reponere, quæ ab Ægyptijs inuenta, à Græcis deinde recepta, ad Romanos noſque tamdem dubia peruenere, non ſecus ac hippocentauros, ſphynges, chymeras, pe-

gaſos,

gaſos, harpyas, hydras, ſirenes aliaque id genus.

Ex Lucretio,

Huc accedit vti in ſumma res nulla ſit vna
Vnica, quæ gignatur, & vnica ſolaque creſcat.

Ridicula itaque cenſeatur quæſtio, in Archimede Chriſtiano l. 1. c. 3. §. 4. enucleata, *Quiſnam cibi bolus omnium fuit a mundo condito optimus & delicatiſſimus, aut per vnionem Cleopatræ, aut per Mauſoli Regis cineres, aut per integrum Phenicem a quodam vt ille narrat Imperatore vno prandio abſumptum, aut per manna cibum* δεδικαθεὸν, *aut per Adami pomum, reſoluta.* Cum hæc plus curioſitatis ne dicam vanitatis contineant quàm veritatis.

Neque id Sacræ Scripturæ aut SS. Patrum teſtimonijs refragari eſt; Sacer quippe codex dum φοίνικος verbo vſus eſt, palmæ vt ſupra dictum eſt mentionem facit, non volucris. Ita docente vulgata Bibliorum verſione, catholicæ Eccleſiæ præceptis ac præcipuè Tridentini Conſilij decreto, ſeſs. 4. approbata. Tertullianum præterea, alioſque Eccleſiæ Antiſtites PHOENICIS comparatione vſos fuiſſe nihil vetat indigitandæ Gentibus futuræ reſurrectionis opinioni, quam pridem de illa aut conceperant, & ſi eam exiſtere, ipſi, aut non crederent aut minus curarent. Nonne D. Auguſtinus, *Si tamen vt creditur de ſua morte renaſcitur &c.* de quo plura, *de ciuit. Dei.* Ex ea immenſi myſterij imaginem adumbrare placuit, quam iam vſu Gentes receperant, ſi non ducto ad probandum argumento, ſaltem inducendo, corporum reſurrectionem non eſſe impoſsibilem. Sic Pelicanus paſſim prædicatur qui pectore aperto, ſanguine ſuo pullos enutriret, alluſione facta ad Chriſtum S.N. ſanguine ſuo fideles enutrientem. Nimia certè forem ſi omnes PHOENICIS ad Chriſtum alluſiones recenſerem. P. Bercherius, *in reductorio morali c. 33.* de PHOENICE, in ijs fere totus eſt, quæ quod planè theologicæ ſint, lubenter omitto. Ex S. Cæciliæ actis, in M.S. codice Vaticano, colligitur eadem PHOENIX reſurrectionis ſymbolum fuiſſe: cuius hæc ſunt verba. *Quem Maximum S. Cæcilia virgo, Valerianum & Tiburtium ſepeliuit in nouo ſarcophago, & iuſſit vt in ſarcophago eius ſculperetur PHOENIX, ad indicium fidei eius qui reſurrectionem ſe inuenturum, exemplo PHOENICIS ex toto corde ſuſcepit.*

Nolim prætermittere PHOENICE a Chimicis ſignificari elixirem alchymicum, Baſiliſcum, aliaque iſtius artis medicamenta, quarum raritate atque barbarie faciliorem eſſe fraudibus impoſturiſque locum certam me fecit ſæpius Parens meus.

Egregij ſunt illi tres nummi PHOENICEM repreſentantes, FELICIS TEMPORVM REPARATIONIS ſymbolum: Vt enim me

do-

docuit Parentis mei liber de Impp. Rom. numiſmatibus, *pag.* 472. ex Horo Apolline, Inſtaurationem quæ poſt multa fiebat ſæcula, volentes indicare PHOENICEM, auem pingebant: Sperabant quippe Conſtantini M. filij, Conſtantinus iunior, Conſtantius, & Conſtans, quorum iuſſu hi nummi ſignati ſunt, Imperij Romani tranquillitatem atque Sacro-Sanctæ Religionis Chriſtianæ perennitatem ſua opera inſtauratam iri.

Quin & eadem PHOENICE, ÆTERNITATEM deſignauerunt, qualis in aureo nummo illoq; rariſſimo Traiani occurrit, ramum oleæ tenens, cuius ectypum publici iuris fieri permiſit Excell. D. Marci Procurator Marcus Ruzinus, harumce deliciarum locupletiſſimus poſſeſſor. Occurrit etiam paſſim in nummis aureis argenteiſque Fauſtinæ

AEquatur toto capiti radiata corona
Phœbei referens verticis alta decus.

inquit Lactantius, *in carmine de PHOENICE*: Hinc Solis ſimbolum ab Horo pingitur *in hieroglyph.* Hinc Solis imago ab Achille Tatio nuncupatur, & *Titanius ales* à Claudiano. Hinc *auis æterna* vulgò perhibetur, *AEternam ne perdat auem*, apud Claudianum, *quæ viuit morte refecta ſua.*

Maius negotium faceſſit nummus alter maximi moduli ex muſæo Em. Cardinalis Carpegna, Conſtantinum Magnum referens, in cuius auer-

auerſa facie globus cum PHOENICE radijs ornato a milite trophæū gerente, ſedenti Imperatori traditur: An Orbis Romanus à Conſtantino regendus eo ſymbolo repræſentatur, cuius reſtauratum ſplédorem indicat Anis æterna, a Criſpo è Germania poſt ampliſsimam victoriam reduce, Patri oblata? An númus a Conſtantini M. filijs in honorem Parentis mortui cuſus ſit? Liberum cuique permittatur iudicium; neutrum enim certò conſtat.

Eò reuocarentur celebres illæ controuerſiæ de baptiſmo Conſtantini, eiuſque ſanguinis lauacro, & de Romæ donatione, a quibus vt grauiſſimis, vires ſtudiaque mea ſuperantibus, abſtinere animus eſt: Porrò tanta erat iſtius Imperatoris pietas, vt hanc ab Auguſtis filijs vulgatam, & ad poſteros numiſmatibus omniſque generis monumentis tranſmiſſam, nullum mihi ſuperſit dubium.

Quis autem ſibi iure perſuaderet Chriſtianum fuiſſe cuius cultus erga inania Paganorum numina perſpectus omnibus manifeſtuſque fuit. Nonne Conſtantini M. numiſmata Iouem, Serapidem, Martem, alioſue eiuſmodi dæmones celebrant, nullo prorſus exſtante quod aut Chriſti ſeruatoris, aut ſacroſanctæ religionis noſtræ mentionem faciat. Omnibus notum eſt Chriſti oraculum, à S. Mathæo relatum, Euang. cap. 10. v. 33. *Qui autem negauit me coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo qui in cœlis eſt.* Proximè ſequuta ſunt teſtimonia ampliſsima quorum vi patet eius filios Conſtantinum iuniorem, Conſtantem, & Conſtantium, non modo Chriſtianis fauiſſe, quod de Conſtantino M. certum eſt, verùm & Chriſtianam religionem profeſſos fuiſſe. Magnentium Decentiumque in nummis expreſſos videmus cum ſacro Chriſti monogrammate characteribuſque Α & Ω, SALVTEM eorum in Chriſtianæ religionis exercitio conſiſtentem deſignantibus. Quam arridet ille Conſtantij nummus, in quo crux de antea-

ctis ſæculis, poſteriſqne triumphare videtur, cum hac epigraphe, IN HOC SIGNO VICTOR ERIS, quod etiàm græca quædam inferiorum ſæculorum numiſmata referunt, ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ. Mihi etiam tenellæ ætatis ita pretioſus fuit ille typus, vt Te audeã precari, Illuſtriſ. & Excellentiſs. Vir, eius imaginem ex antiquo meo nummo deprom-ptam hic conſignari.

Cur & à quibus PHOENIX in nummo Caracallæ expreſſa ſit, non facile eſt determinare: Veſano Imperatori adulatores populos quidquid egregius aut rarius habuerint, conſectaſſe, veriſimile eſt: Quid autem aut pulchrius PHOENICE, aquilam ipſam ſuperante, aut rarius, cùm animal ſit in toto orbe vnicum, ζῶον μοναδικόν. Adeo vt duobus adagijs locum dederit hæc raritas, a bono Eraſmo commemoratis, PHOENICE RARIOR, ΦΟΙΝΙΚΟΣ ΣΠΑΝΙΩΤΕΡΟΣ pro rebus perquam raris: quod etiam de vera amicitia interpretabatur Præceptor quidam meus. Deinde NI PHOENICIS ANNOS VIXERIS, ΗΝ ΜΗ ΦΟΙΝΙΚΩΣ ΕΤΗ ΒΙΟΝ, apud Lucianum, *in Sectis*, Quibus & id lubet adijcere, PHOENICIS IN MOREM REVIVISCERE, ΚΑΤΑ ΦΟΙΝΙΚΑ ΑΝΑΒΙΩΣ ΚΕΣΘΑΙ.

Nummi detrimentum Oedipo indiget longe oculatiori quàm ego ſim. Quid enim ex ΚΛΕΩ... conijci poteſt. Conſultus hac de re Parens meus, de ipſa voce dubitabat; an principium nominis vrbem aut populum deſignantis? an eiuſdem finis addito N. cuius exemplum ſuppeditarent nummi ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ, ΑΡΟΧΕΩΝ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ, ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ, ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΕΩΝ, Quidni etiam; ΑΙ pro Ε ſubſtituto ΝΙΚΕΩΝ pro ΝΙΚΑΕΩΝ, ΦΩΚΑΕΩΝ & ΦΟΙΝΕΙΚΑΕΩΝ, hoc ipſo ad PHOENICEM alludente. In re plane obſcura certè conjicere licet: donec integriore nummo veritas eluceſcat. At interim ſupra quaslibet conjecturas mihi placebit hiſce characteribus ΚΛεω.... intelligi Cleopatridem ciuitatem ſeu Arſinoem, de qua Stephanus, *de vrbibus*: Arſinoe ſexta Ægypti vrbs in Delta Ἀρσινόη ἕκτη τῆς Αἰγύπτου πόλις ἐπὶ τοῦ Δέλτα, quam Strabo *c.* 17. Cleopatridem nuncupat, quamuis alibi Cleopatridem in Arabici ſinus verſus Ægyptum receſſu collocet, vt & Plinius *l.* 5. *c.* 11. Salua enim eſt ſuperſtitum characterum ratio,

lo-

locuſque conuenit, qui partam aut PHOENICIS tranſitu aut ſepultura gloriam, Caracallæ conſecrauerit. Per eum quippe inquit Aur. Victor, *Ægypti Sacra Romam deportata ſunt*, cuius beneficij fortè memores Ægyptij, ſuæ auis æternæ funus nummo eius inſculpſerunt. Et quoniam pluresque ſcriptores de PHOENICE verba facientes, Heliopoleos meminerunt, hanc triplicem fuiſſe in præſentiarum declarare neceſſarium duco: Prima fuit Vrbs Ægypti quam Solis vrbem ſeu ΗΛΙΟΠΟΛΙΝ incolæ dixerunt, Thebas Græci, & Memphima poſteri, de qua Homerus, *Iliad.9.* Diod. Siculus, *hiſt.lib.1.* & Herodotus *lib.2.* Altera HELIOPOLIS eſt Corinthus, alter Græciæ ocellus, cuius innatantem aquam Sol exſiccauerat, de qua conſulatur Diodorus *lib.5.* Tertia demum eſt *HELIOPOLIS Phœniciæ, Libano monti propinqua Libanotidarum, ſeu fœminarum formoſiſſimarum patria*, vt ampliſsimè declarat Anonymus quem vulgauit Gothofredus *in Exegeſi totius mundi*, §. 10.

Et PHOENICIS nummum antiquum illuſtrare mihi videbor, ſi recentiores aliquot eodem typo inſignitos recenſuero: Ingenioſa epigraphe inſcriptos aliquot obſeruaui, quorum mentionem hìc Tibi fieri patiaris, Ill. & Excell. Vir, animum tuum vt opinor delectaturam.

SOLA FACTA SOLVM DEVM SEQVOR. Ex nummo Bonæ Sabaud. matris Io. Galeatij Mediolanenſis Ducis.

VNICA SEMPER AVIS. Ex nummo Eleonoræ Regis Franciſci I. viduæ.

VT VIVAM. Ex nummo Cardinalis Madruccij, Epiſc. Tridentini.

V.E.V. VITAM ETERNAM VIVO. Eiuſdem.

VITA MIHI MORS EST. Ex Ioach. Camerario.

PERIT NE PEREAT.

VRITVR VT VIVAT.

RARA CINERE RARVS. Ex nummo Caroli Valeſij, Caroli IX. Francorum Regis filij.

SIC IVVAT VRI.

SE NECAT VT VIVAT. Ex nummo Andreæ Battori, Cardinalis.

EX FVNERE FOENVS.

INDE VIVAM VNDE CRVCIOR.

BVSTVMQVE PARTVMQVE.

POST FATA SVPERSTES,

VIGET IN CINERE VIRTVS. Ex Io. Bapta Ruſca.

EADEM NON EADEM.

VIVO EGO IAM NON EGO. S. Paulus ad Galat. 2.20.

CVPIO DISSOLVI. S. Paulus ad Philipp. 1.23.

NON INVENTVS EST EI SIMILIS. Eccleſiaſt.

MVL-

Digitized by Google

MVLTIPLICABO DIES. Ex Paulo Areſio.
MORO TACENDO ET NEL MORIR RINASCO.
MI FA BEN CHE MI NOCE.
DA LE CINERI MIE MI SVEGLIO E VOLO.
NON D'ALTRO ARDOR CHE DEL CELESTE AVAMPO.
E ROGO INSIEME E CVLLA
TROVA SOL NE I TORMENTI IL SVO GIOIRE.
DA LA MIA MORTE ETERNA VITA IO VIVO.
DAL MISMO MI MVERTE Y MI VIDA.
ΘΝΗΣΚΩΝ ΟΥΚ ΑΠΟΘΝΗΣΚΩΝ, *Moriens non moriens*.

Hæc ſunt, Illuſtriſs. & Excellentiſs. Domine, quæ tum ad pateſaciendum meum in res antiquas amorem, tum etiam ad declarandam meam erga Te obſeruantiam ſcripſi, Patauij, kal. Iul. MDCLXXXIII.

99 957250

Digitized by Google

Digitized by Google